

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แรงงานเป็นปัจจัยหลักอย่างหนึ่งที่สำคัญในการขับเคลื่อนธุรกิจ และยุคที่เศรษฐกิจเป็นตัวผลักดันให้ประเทศต่างๆ ก้าวไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว ประกอบกับการรวมตัวกันของประเทศในแต่ ละภูมิภาคเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และการได้มาซึ่งผลประโยชน์ร่วมกัน รวมถึง ประเทศไทยเราที่จะมีการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 นี้ ทำให้ธุรกิจต่างๆ มีความ ต้องการใช้แรงงานในหลายเพิ่มขึ้น และเมื่อมีการเปิดประเทศแล้ว ก็จะเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงาน และการลงทุนในธุรกิจแขนงต่างๆ มากขึ้น มีผลทำให้เศรษฐกิจเจริญเติบโต และเป็นการสร้างอาชีพ ให้กับแรงงานท้องถิ่น รวมถึงแรงงานที่ไปทำงานในต่างแดนด้วย แรงงานที่มีประสิทธิภาพและมี คุณภาพย่อมได้รับการพิจารณา โดยเฉพาะแรงงานที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านภาษาอังกฤษ เพราะว่ ในโลกของการติดต่อการค้าระหว่างประเทศความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษติดต่อสื่อสารใน เชิงธุรกิจนั้นนับว่าเป็นสิ่งขาดไม่ได้ และเป็นสิ่งที่นายจ้างให้ความสำคัญเป็นอย่างมากด้วยเช่นกัน จะเห็นได้จากการที่พนักงานที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษจะได้รับค่าตอบแทนสูงกว่า พนักงานคนอื่น ซึ่งการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี ในสาขาวิชาชีพหลักจำนวน 7 สาขาด้วยกันคือ วิศวกรรมพยาบาล สถาปัตยกรรม การสำรวจ แพทย์ ทันตแพทย์ และนักบัญชี ส่วนสาขาอื่นๆ ยังอยู่ ระหว่างพิจารณาแต่ด้วยความต่างของภาษา สังคม และวัฒนธรรม แรงงานจึงต้องมีการปรับตัว เตรียมความพร้อมเมื่อต้องเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจควรวรวมทั้ง 10 ประเทศในอาเซียน รวมทั้งแรงงานใน ธุรกิจนำเข้าส่งออกที่ต้องมีการติดต่อซื้อขายกับคนต่างชาติอยู่แล้ว ยังต้องมีการปรับตัว เพราะเมื่อ เป็นอาเซียนแล้ว การนำเข้าส่งออกระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนจะเพิ่มมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ หรือ อาจจะเป็นทั้งพันธมิตรและคู่แข่งในด้านการส่งออกไปยังประเทศที่ไม่ใช่กลุ่มอาเซียนด้วย และเต็ม ไปด้วยการแข่งขันชิงไหวชิงพริบกันอย่างเข้มข้น (อภิชาติ ศรีสะอาด และ พัชรี สำโรงเย็น, 2556 : 106)

AEC เป็นการพัฒนามาจากการเป็น สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of South East Asian Nations : ASEAN) ก่อตั้งขึ้นตามปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 โดยมีประเทศผู้ก่อตั้งแรกเริ่ม 5 ประเทศ คือ

อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ต่อมาในปี พ.ศ. 2527 บรูไน ก็ได้เข้าเป็นสมาชิกตามด้วย พ.ศ. 2538 เวียดนาม ก็เข้าร่วมเป็นสมาชิก ต่อมา พ.ศ. 2540 ลาวและพม่า เข้าร่วม และปี พ.ศ. 2542 กัมพูชา ก็ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกลำดับที่ 10 ทำให้ปัจจุบันอาเซียนเป็นกลุ่มเศรษฐกิจภูมิภาคขนาดใหญ่ มีประชากร รวมกันเกือบ 590 ล้านคน โดยการจัดตั้งประกอบด้วยเสาหลัก 3 ประการ คือ 1. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน 3. ประชาคมความมั่นคงอาเซียน เพื่อให้อาเซียนมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือ อย่างเสรี เงินทุนที่เสรีขึ้น พัฒนาสังคม และเสริมสร้างรากฐานที่จะนำไปสู่ประชาคมอาเซียน ปัจจุบันประเทศสมาชิกอาเซียน รวม 10 ประเทศได้แก่ ไทย พม่า มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม ลาว กัมพูชา บรูไน (ประวัติความเป็นมาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน, 2556)

ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกก่อตั้งอาเซียน แรงงานไทยจึงควรมีการศึกษาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน การตั้งรับกับนักลงทุนหรือแรงงานจากเพื่อนบ้าน เพื่อรองรับงานและเตรียมความพร้อมพร้อมกับเศรษฐกิจ และสังคมในปี พ.ศ. 2558 ข้างหน้านี้ และด้วยเหตุนี้จึงได้ถึงความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาประเด็นดังกล่าว จึงมีความคิดที่จะศึกษาเรื่องพฤติกรรมเตรียมความพร้อมของแรงงานในธุรกิจนำเข้าส่งออกเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อศึกษาของแรงงานที่จะได้รับผลกระทบต่อตนเองในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์กับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมของแรงงานในธุรกิจนำเข้าส่งออกในจังหวัดกรุงเทพมหานคร เมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมของแรงงานในธุรกิจนำเข้าส่งออกในจังหวัดกรุงเทพมหานคร เมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และรายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมของแรงงานในธุรกิจนำเข้าส่งออกในจังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกได้แก่ ปัจจัยทางการเมือง ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านสังคม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมของแรงงานในธุรกิจนำเข้าส่งออกในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยจะเป็นการศึกษาปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ และปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมในการเตรียมความพร้อมของแรงงานในธุรกิจนำเข้าส่งออกเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จะกำหนดขอบเขตด้านประชากรไว้เฉพาะแรงงานในธุรกิจเกี่ยวกับนำเข้า ส่งออก ในเขตยานนาวา สาทร และบางคอแหลม จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แรงงานในธุรกิจนำเข้าส่งออกในเขตยานนาวา สาทร และบางคอแหลม จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 265,117 คน (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2555 สำนักบริหารการทะเบียนกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แรงงานในธุรกิจนำเข้าส่งออกที่มีผลกระทบจากการรวมตัวของประชาคมอาเซียน ซึ่งประเทศไทยคือหนึ่งใน 10 ประเทศนั้น กำหนดขนาดตัวอย่าง 400 คน โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณไม่เกิน $\pm 5\%$ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งได้จากการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวจะใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1973)

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งได้ดังนี้

1.1 ตัวแปรทางด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่

1.1.1 เพศ

1.1.2 อายุ

1.1.3 สถานภาพการสมรส

1.1.4 ระดับการศึกษา

1.1.5 ตำแหน่งงาน

1.1.6 รายได้ต่อเดือน

1.2 ตัวแปรทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการเตรียมความพร้อมของแรงงานในธุรกิจนำเข้าส่งออก ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

1.5 ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ช่วงเวลาที่ทำการวิจัย คือ เดือนมกราคม พ.ศ. 2556 ถึง มิถุนายน พ.ศ. 2556 รวมเป็นระยะเวลา 6 เดือน

ตารางที่ 1.1 ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

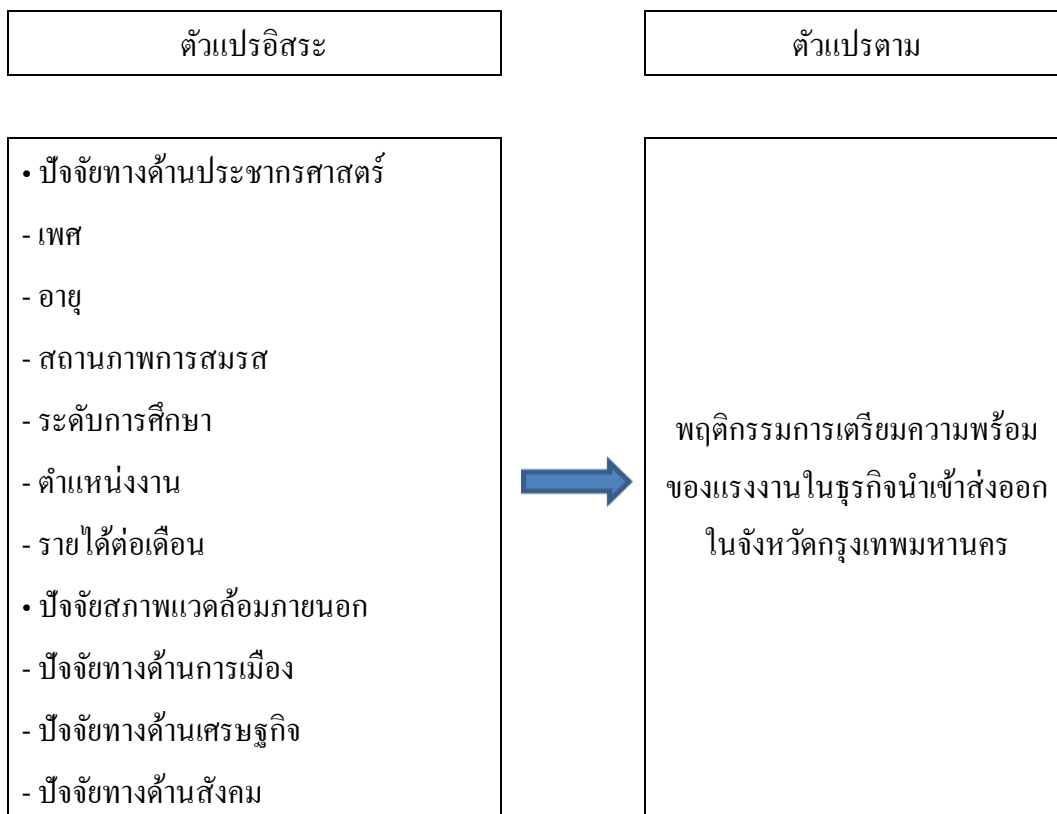
กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	ระยะเวลา (เดือน)					
	1	2	3	4	5	6
1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	←	→				
2. สร้างเครื่องมือ		↔				
3. ทดลองและปรับปรุงเครื่องมือ		↔				
4. รวบรวมข้อมูล			↔	→		
5. ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล					↔	
6. แปลผลและเขียนงานวิจัย					↔	
7. พิมพ์รายงานการวิจัย						↔

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถสะท้อนถึงการรับรู้ และความรู้ต่อการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
2. สามารถสะท้อนถึงการปรับตัวของแรงงานเพื่อเตรียมความพร้อมในความเปลี่ยนแปลงในอนาคต
3. จะเป็นข้อมูลให้แก่บุคคลที่เล็งเห็นคุณค่าของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้นำไปเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการเรียนรู้ต่อไป

1.7 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ในการศึกษา เรื่อง “พฤติกรรมเตรียมความพร้อมของแรงงานในธุรกิจนำเข้าส่งออกในเขตยานนาวา สาทร และบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร เมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” มีกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย ดังนี้

1.8 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

ประชาคมอาเซียน หมายถึง เป้าหมายของการรวมตัวของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถการแข่งขันของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศในทุกด้าน รวมถึงความสามารถในการรับมือกับปัญหาใหม่ ๆ ในระดับโลก ที่จะส่งผลกระทบต่อภูมิภาคอาเซียน กล่าวคือ การทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นครอบครัวเดียวกัน เสมือนมี 3 เสาหลักที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การรับรู้ หมายถึง การรู้สึก สัมผัสได้ และมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อประชาคมอาเซียน

การปรับตัว หมายถึง การปรับตัวให้มีความสามารถในการรับมือต่อสถานการณ์ในสิ่งที่เปลี่ยนแปลง

แรงงาน หมายถึง ผู้ที่ทำงานให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจในการผลิตสินค้าหรือบริการ โดยอาศัยทั้งกำลังร่างกายและกำลังความคิด ในที่นี้หมายความถึงแรงงานทั้งชายและหญิงในธุรกิจนำเข้า-ส่งออก จำนวน 400 คน ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร